Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.5.56.2026
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałkini,

w odpowiedzi na oświadczenie Pani Senatorki Ewy Moniki Kaliszuk złożone na 63 posiedzeniu Senatu 22 lipca br., w sprawie skutków społecznych przyjętych rozwiązań oraz działań podejmowanych wobec osób szczególnie narażonych na utratę wsparcia w kontekście nowych zasad dotyczących pobytu obywateli Ukrainy w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania (sygn. Senatu BPS/043-63-1668-MRPPS/26), proszę przyjąć wyjaśnienia pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Informuję, że ustawą z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2026 r. poz. 203) wprowadzono zmodyfikowane zasady dotyczące obywateli Ukrainy przebywających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w zakresie dotyczącym funkcjonowania ośrodków zbiorowego zakwaterowania.

Ograniczono między innymi tzw. grupę wrażliwą, wprowadzono nowe mechanizmy zlecania realizacji prowadzenia ośrodków zbiorowego zakwaterowania, zobowiązano też ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do koordynacji zadań związanych z prowadzeniem Ośrodków Zbiorowego Zakwaterowania (OZZ) po 1 lipca 2026 r.

Zgodnie z danymi, które znajdują się w posiadaniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej po 1 lipca br. OZZ funkcjonują we wszystkich województwach. Łącznie w kraju działa 185 OZZ. Placówki zapewniają schronienie 7002 osobom, z których 4967 należą do grup wrażliwych i nie partycypują w kosztach prowadzenia ośrodków.

Grupy wrażliwe określono w art. 112 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2026 r. poz. 862). Zgodnie z tym przepisem do bezpłatnego pobytu w OZZ uprawnione są:

1. osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym, znacznym lub równoważnym;
2. osoby w wieku, od którego zgodnie z przepisami przysługuje w Polsce emerytura - pod warunkiem braku polskiej emerytury, zatrudnienia i pełnoletnich zstępnych w Polsce;
3. kobiety w ciąży oraz osoby wychowujące dziecko do 12 miesiąca życia;
4. dzieci umieszczone w zagranicznej pieczy zastępczej;
5. osoby bezpośrednio po hospitalizacji finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia, trwającej przynajmniej 7 dni, ale nie dłużej niż do ustania przyczyny będącej jej powodem;
6. osoby, które odniosły obrażenia w wyniku działań wojennych na terytorium Ukrainy.

Pomiędzy czerwcem a lipcem br. nie odnotowano znacznego wzrostu liczby osób z obywatelstwem ukraińskim przebywających w schroniskach dla osób bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi. Według stanu na 15 lipca br. we wszystkich schroniskach w Polsce przebywało 59 osób z obywatelstwem ukraińskim (w czerwcu były to 54 osoby).

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Zgodnie z art. 112 ust. 5 ww. ustawy od 1 lipca 2026 r. do grupy wrażliwej zaliczono m.in. kobiety w ciąży lub osoby wychowujące dziecko do 12 miesiąca życia i dzieci w tym wieku. Dokonana w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analiza prawna wskazuje, że przepis ten zawiera zamknięty katalog osób należących do grupy wrażliwej. Kierując się jednak zasadą dobra dziecka wynikającą z Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., a także mając na względzie art. 71 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym państwo uwzględnia dobro rodziny, należy przyjąć, że, małoletni niewymienieni w art. 112 ust. 5 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będący członkami rodziny osoby uprawnionej do pobytu w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania, również powinni zostać objęci zakwaterowaniem w OZZ - chociażby na zasadach odpłatnych.

Jeśli jednak rodziny uprawnione od 1 lipca 2026 r. do pobytu w OZZ posiadają dzieci powyżej 12 miesiąca życia, ale sytuacja finansowa nie pozwala im na ponoszenie kosztów zakwaterowania ich w tych placówkach, mogą zwrócić się do ośrodka pomocy społecznej lub centrum usług społecznych z prośbą o przyznanie na ogólnych zasadach zasiłku celowego na sfinansowanie pobytu w OZZ. W przypadku beneficjentów ochrony czasowej wypłata zasiłku celowego jest zadaniem zleconym gminie. Oznacza to, że środki finansowe na ten cel gwarantowane są przez budżet państwa.

Jeśli chodzi o małoletnich przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, informuję, że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów prawa, od marca br., minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przejął bezpośrednie finansowanie pomocy polegającej na zapewnieniu zakwaterowania zbiorowego wraz z całodziennym wyżywieniem w wybranych ośrodkach zbiorowego zakwaterowania, w których przebywają osoby z zagranicznej instytucjonalnej pieczy zastępczej. Finansowanie realizowane jest ze środków budżetu państwa, z rezerwy celowej poz. 39. Po 1 lipca 2026 r. minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego kontynuuje wsparcie dla tej grupy.

W MRPiPS prowadzi się działania służące zbadaniu sytuacji osób, które po 1 lipca 2026 r. opuściły OZZ. W tym zakresie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizowane będzie m.in. badanie obejmujące ankiety w Krajowych Biurach Integracji i Krajowych Sieciach Integracji oraz analizę dostępnych rejestrów publicznych.

Gromadzone są również informacje pochodzące z projektu realizowanego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji pn. „Wspólnie do Niezależności" oraz od partnerów realizujących działania bezpośrednio w OZZ - Polskiego Czerwonego Krzyża i Polskiego Centrum Pomocy Międzynarodowej. Równolegle koordynowana jest współpraca z organizacjami międzynarodowymi i pozarządowymi zaangażowanymi we wsparcie uchodźców z Ukrainy.

Przy współpracy z MRPiPS przygotowywane są materiały informacyjne dla mieszkańców OZZ wspierające ich aktywizację społeczną i zawodową, opracowywany jest też schemat działania doradcy zawodowego.

Dodatkowo planowana jest realizacja projektu finansowanego ze środków Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, skierowanego do osób z Ukrainy należących do grup wrażliwych (nie tylko mieszkających w OZZ). Projekt będzie obejmował działania integracyjne, a bezpośrednie wsparcie uczestników rozpocznie się w marcu 2027 r.

Kierownictwo MRPiPS po przejęciu od 1 lipca br. obowiązków związanych z udzielaniem pomocy w ramach OZZ podejmuje wszelkie działania związane z zabezpieczeniem poprawnego funkcjonowania tych placówek w ramach ustawy o udzielaniu cudzoziemcom

ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2026 r. poz. 862), a także udzielaniem obywatelkom i obywatelom Ukrainy niezbędnego im i zagwarantowanego przepisami wsparcia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzin

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa